
Všeobecné informace pro rodiče dětí s SPU (specifickými poruchami učení)

1. U Vašeho dítěte byla diagnostikována **specifická vývojová porucha učení**, zkráceně SPU.
2. Každé dítě má SPU jinak silnou, při odlišném nadání (aktuálním intelektovém výkonu), zasahující různé oblasti. Nelze vytvořit jeden funkční postup a přístup k výuce a ke kompenzaci obtíží. Proto je ke každému dítěti v rámci třídy přistupováno individuálně. Nelze se domáhat stejného přístupu, hodnocení – jako má jiný žák s SPU ve stejné třídě.
3. Aby mohlo mít Vaše dítě dg. SPU, **musí mít minimálně průměrné nadání** (aktuální intelektový výkon). U dětí se slabším nadáním, se sice mohou objevovat podobné známky školní neúspěšnosti, jako u dětí s SPU, ale je to způsobeno právě slabým nadáním. Nelze pro ně ale žádat stejný přístup školy jako u žáků se SPU. Obtíže dítěte s SPU nesmějí být způsobené (vysvětlitelné) např: nedostatkem v přípravě na výuku (neplněním školních povinností, nepřipravováním se na výuku), nesprávným postupem při výuce (ze strany učitele např. časté střídání vyučujících během roku, nekvalifikovaný zástup atd.) nebo dlouhodobými absencemi dítěte. Dítě může mít výrazné obtíže, ale nemusí se jednat o SPU- nejčastěji jde o to, že do školy vstoupilo nezralé, bez odkladu školní docházky.
4. Základní typy SPU (zjednodušeně):
 - **Dyslexie** – porucha čtení (technika čtení, porozumění a vyprávění obsahu, důležitější je úroveň porozumění čtenému než technika jako taková)
 - **Dysortografie** – porucha pravopisu (pravopis musí umět dítě teoreticky, neznalost pravidla neomlouvá)
 - **Dysgrafie** – porucha grafické stránky písma (úprava, čitelnost, tvary písmen)
 - **Dyspraxie** – porucha motoriky (neobratnost)
 - **Dyskalkulie** – porucha v oblasti matematiky
 - „**rysy poruchy**“ – např. dyslektické rysy – pouze částečná porucha
 - **ADHD (dříve LMD)**- porucha koncentrace pozornosti s hyperaktivitou
 - **ADD** – porucha koncentrace pozornosti bez hyperaktivity
5. **Pokud má dítě SPU neznamena to, že získává nějakou výhodu či úlevu proti ostatním spolužákům.** Má nárok na vyrovnání podmínek při výuce s ostatními žáky bez SPU. Neměl by dostávat špatné známky za chyby způsobené poruchou. Ale neznamena to, že nesmí dostat pětku z diktátu, že nesmí propadnout z Čj apod. **Učitel upraví zadání úkolu (popř. následné hodnocení úkolu) s ohledem na SPU, kterou Vaše dítě má. Pokud i přes vyrovnávací opatření úkol nebude splněn, může být klasifikace nedostatečná. Pokud dítě trvale neplní zadané úkoly ve výuce – může být z daného předmětu klasifikován nedostatečně, stejně jako ostatní žáci bez SPU. Výběr z nabízených doporučení, metod a vyrovnávacích opatření závisí na**

učitelé - PPP (SPC), Školní Poradenské pracoviště pouze doporučují nejvhodnější přístup.

6. Proto rodiče musí zajistit:

- **Pro psaní diktátů – dítě musí ovládat pravidla pravopisu teoreticky** (např: vyjmenovaná slova, vzory podstatných jmen, rozdělení vzorů podle ženského, mužského, středního, rozdělení životnosti, kdy se píše „i“, „y“, pravidla pro psaní s/z, zdůvodnění použití t/d, ve slově apod.- dle daného ročníku a probrané látky), vhodné je s dítětem průběžně zpracovat přehledy pravidel pravopisu a mít je neustále k dispozici – zejména pro pasní úkolů a pro domácí nácvik, v praxi to tedy znamená, že dítěti s dysortografií nebude počítána pravopisná chyba, pokud prokáže, že dané pravidlo teoreticky ovládá
- **Psaní slohových útvarů- dítě musí dodržet daný slohový útvar**, neměly by mu být počítány pravopisné chyby – ale opět podle zásad uvedených pro psaní diktátů (neznalost pravidla neomlouvá), žáci se SPU se většinou neobratně vyjadřují, mají slabou slovní zásobu, nelze tedy očekávat, že i při nezapočítávání pravopisných chyb, bude výkon tohoto žáka ve slohu vynikající (to se stává pouze v případě žáků, kteří mají pouze poruchu v psaní (pravopis + grafika), bez dyslexie a hodně a rádi čtou- zde pak bývají vyjadřovací schopnosti v normě, mohou být i vynikající)
- **Pro výuku jazyků – dítě musí umět slovní zásobu, včetně frází**, pokud v písemném projevu napíše ve slově chybu, ale slovo je „foneticky“ správně, vyučující by neměl tuto chybu počítat, časté je, že žák se SPU je výborný v cizích jazycích, ale vážně čeština – to souvisí s druhem SPU
- **Pro výuku matematiky (ale i fyziky, chemie apod.) – dítě musí umět učivo, které je založeno na mechanickém zapamatování** (početní spoje do 20, násobkové spoje, ve fyzice musí umět definice, v chemii značky apod.)

7. Domácí péče o dítě s SPU (domácí nácvik)

- Pracovat nejlépe denně, **max. 10 minut navíc**, k běžným požadavkům školy
- Nejdůležitější je **pravidelné čtení** – nahlas, střídat se s dítětem po částech, po přečtení vyprávět obsah, pokud si dítě obsah nepamatuje, dávat mu návodné otázky, pokud neví odpověď – najde ji v textu
- Mimo čtení upevňovat, opakovaně procvičovat vše co je uvedeno v bodě č.7
- Úkoly zadané školou, které rodič s dítětem doma vypracovali, je vhodné si doma ukládat a mít je k dispozici pro konzultace s pedagogem – ten má tak lepší přehled o tom, že rodiče s dítětem skutečně pracují a může korigovat domácí péči tak, aby byla co nejvíce efektivní – **POZOR**, při velmi těžkých formách poruchy se intenzivní domácí i školní péče projevuje ve školní práci velmi pomalu, někteří učitelé pak mohou dojít k závěru, že se s dítětem doma nepracuje – ale jedná se jen o malé procento žáků s SPU, **ve většině případů se pravidelnost v přípravě na školu pod přímým dohledem rodiče velmi brzy projeví**

- Psaní DÚ- úkoly nepsat nanečisto a nenechat je pak dítěti přepisovat (zejména ne u dětí s dysgrafií)
- Domácí úkoly je vhodné začít dělat od úkolu nejlehčího, na druhé místo dát úkol nejtěžší, dále pak úkoly ostatní, mezi úkoly je třeba dělat pauzy, postupně vést dítě k větší samostatnosti – u některého úkolu musí rodiče být přímo u dítěte, u jiných stačí být pouze přítomný v místnosti, teprve na konci II. stupně ZŠ, nebo na začátku SŠ je dítě schopné se předmět samo naučit a nechat se vyzkoušet, nebo úkol samo napsat a nechat si ho zkontrolovat
- Práce s SPU je náročná a dlouhodobá, často bez okamžité odezvy v podobě zlepšení prospěchu. **Dítě to však samo nezvládne.** Domácí úkoly a přípravu na všechny předměty na další den (včetně předmětů naukových) **je nutné s dítětem dělat po celou dobu I. i II. stupně ZŠ**, nestačí jen dítě „poslat učit se“, ptát se „umíš všechno?“ Často je nutné s dítětem ještě na II. stupni připravovat tašku (zejména u ADHD a dyspraxie), naučit ho pracovat systematicky, podle určitého řádu, umět si činnost rozložit tak, aby i těžký úkol byl zvládnutelný, umět si říci o radu, naučit dítě „se učit“

8. Práce učitele se zprávou z vyšetření – viz část zprávy „doporučení“: nelze po učiteli žádat, aby splnil vše, co je ve zprávě uvedeno. Zpráva je psaná v této části spíše „obecně“, tak, aby zahrnula co nejvíce možností v přístupu k Vašemu dítěti. Učitel si tak může zvolit z doporučení to, co se mu v jeho dosavadní praxi nejvíce osvědčilo. Může použít i to, co ve zprávě uvedeno není. Jeho povinností je to, aby zohlednil SPU Vašeho dítěte, podle zásad, které jsou uvedeny výše. **Předpokladem proto je však splnění výše uvedených požadavků též ze strany rodičů.**